

DAN JONES

**'Een onbetwistbaar
spannend verhaal.'**

– *New York Times*

Frankrijk, 1346. Een hechte
groep huurlingen vecht
in de strijd waarin alle
ridderlijkheid overboord
wordt gegooid.

DE ESSEX DOGS

DAN
JONES
DE
ESSEX
DOGS

CRÉCY TRILOGIE
DEEL 1

Uitgeverij Omniboek

DEEL 1

WATER

12-19 juli 1346

1

Op 12 juli hebben we heelhuids La Hougue bereikt, een havenplaats aan de Normandische kust, niet ver van Barfleur (...) waar een groot aantal soldaten tegelijkertijd aan land is gegaan (...) Met een handvol manschappen hebben we bij meerdere gelegenheden een vijandige overmacht verslagen.

*Brief van de kanselier van St Paul's Cathedral aan vrienden
in Londen*

'Bij de botten van Christus, wakker worden!'

Met een ruk schoot het hoofd van 'Loveday' FitzTalbot omhoog. Father had hem met een puntige elleboog in de ribben gepookt. Ondanks het koude zeewater dat tegen zijn gezicht opspatte, was hij in het schommelende vaartuig toch weggedoezeld.

Hij had gedroomd dat hij thuis was.

Maar nu hij zijn ogen weer open had, zag hij waar hij was.

Ze waren nog op zee. Verder van huis dan ze ooit waren geweest. En met de seconde werd die afstand alleen maar groter.

Ze zaten met z'n tienen opeengepakt in een kleine sloep. Zelf zat hij in de achtersteven, aan stuurboordzijde, met naast zich de priester die ze Father noemden. Meer naar voren zaten Millstone, Scotsman en Pismire, en daartussenin Tebbe, Romford en Thorp, de boogschutters.

Aan de riemen zaten twee broers uit Wales, eveneens boogschutters, die de avond voor hun vertrek vanuit Portsmouth, aan boord van de kogge *Saintmarie*, aan hun compagnie waren toegevoegd.

Loveday speurde de horizon af. Normandië. Frankrijk. Voor zover hij wist waren de Schot en hijzelf de enigen die al eens eerder buiten

Engelse wateren waren geweest. En geen van beiden waren ze vertrouwd met de kust die, een kilometer verderop, bij het eerste ochtendgloren diepdonkergrijs opdoemde. Daar kwam nog bij dat de bevelen die sir Robert le Straunge hun aan boord van de *Saintmarie* had gegeven, verontrustend vaag waren. Ze hoefden alleen maar het strand op te stormen en de harige ballen af te snijden van elke Fransman die hun in de weg stond, had hij gezegd.

Toen Loveday had gevraagd of sir Robert – of de hoge heren of de koning die daar weer boven stond – wist hoeveel Fransen hen daar op het strand opwachtten, met gespannen kruisbogen, gestoken lanssen en vooralsnog intacte ballen, had sir Robert met een luchtig gebaar geantwoord dat er genoeg zouden zijn om er plezier aan te beleven. Hij zei dat hij dat uit de eerste hand had van lord Warwick, de maarschalk van het leger, die het op zijn beurt weer had vernomen van koning Edward zelf.

Edele mannen. Ridderlijke mannen. Mannen die het konden weten.

Als ik plezier had willen beleven, dacht Loveday, zou ik thuis zijn gebleven, in Essex. Zou ik in de herberg bij Colchester zijn gaan dobbelen en tegen betaling van een penny mijn hoofd te rusten hebben gelegd tussen de dijnen van Gilda, de dochter van de waardin.

Niet dat hij dat tegen sir Robert had gezegd. De man was een dwaas, maar wel de dwaas die hen voor deze campagne had gerekruteerd. En die hun de komende veertig dagen zou betalen. De Dogs verhuurden hun slag- en spankracht aan ieder die ervoor betaalde, om in te zetten in elk soort onderneming die brute kracht en scherp staal vereiste. Die zomer zou er oorlog worden gevoerd. De ronselaars van sir Robert hadden gegarandeerd dat hij een man was die op tijd betaalde en die zich niet te veel met de zaken bemoeide. Uit lange ervaring wist Loveday dat andere betaalmeesters veeleisender waren.

Dus daar zat hij, drieënveertig zomers oud, nog altijd fit en sterk, maar met grijze slapen, meer vet rond zijn middel en stijver wordende botten. En daar zat zijn compagnie: de Essex Dogs, zoals ze werden genoemd, de honden van Essex. Omdat sommigen van hen uit Essex kwamen. En ze allemaal fel van zich af konden bijten. Samengepakt in een kleine sloep, bij het eerste licht van de dag, afkoersend op een Frans strand.

De koning stond op het punt met een vloot aan schepen, met aan boord vijftienduizend gewapende mannen, Frankrijk binnen te vallen.

De Essex Dogs bevonden zich in de voorhoede. En Loveday wilde maar één ding. Net als altijd.

Na afloop levend en voorzien van loon met het voltallige gezelschap naar huis terugkeren.

In de voorsteven had Gilbert 'Millstone' Attecliffe zijn gespierde nek buitenboord gestoken. Zeeziekte, vermoedde Loveday, eerder dan spanning. Want Millstone kende weinig vrees – te weinig soms. Zeven jaar kende hij Millstone nu. Zeven jaren geleden had de hardhandige, zoetgevooidste steenhouwer uit Kent bij een geschil over de bouw van de nieuwe toren van de kathedraal van Rochester de ploegbaas de schedel ingeslagen, waarna hij voor een bestaan als vrijbouter en vechter had gekozen.

In al die tijd had hij Millstone nog nooit een onvertogen woord horen uiten. Net zomin als hij hem ooit een stap terug had zien doen, een houding die Loveday soms zorgen baarde.

Maar nu had hij ernstiger zorgen aan zijn hoofd. Terwijl de Welshe roeiers aan de riemen trokken en Loveday probeerde de boot zo te sturen dat ze met het tij mee op het strand aanvoeren, voelde hij dat de sterke stroming het vaartuig naar het noorden deed afdrijven, recht op het hoogste punt van de klif af.

Als ik verantwoordelijk was voor de verdediging hier, zou ik daar de kruisboogschutters plaatsen.

Loveday riep zijn mannen toe om het hoofd laag en de ogen op de kust te houden. Tegelijkertijd tuurde hij ingespannen voor zich om uit het breken van de golven op te maken waar het water ondiep genoeg was om overboord te springen en de sloep aan land te trekken. De bevelvoerders van de handvol vaartuigen die vlakbij met dezelfde stroming worstelden, vroegen zich vast hetzelfde af.

Zijn mond voelde droog.

Hij keek achter zich, naar de zwangere romp van de *Saintmarie* en de tientallen andere koggen die om haar heen voor anker lagen. In de buik van die schepen stonden paarden te trappelen en te snuiven na twee dagen en nachten van gedwongen nietsdoen, en draaiden ridders en krijgsmannen zich op hun strooien matrassen om, terwijl

het voetvolk en de boogschutters op het koude, vochtige, harde dek lagen.

Loveday trok de stop uit zijn leren veldfles en nam een stevige slok bier. Het sterk gekruide vocht was nog net niet bedorven. Hij boerde en proefde salie. Hij gaf de fles door aan Father, en om zichzelf meer moed in te praten dan waarover hij op dat moment beschikte, riep hij zijn mannen de oorlogskreet toe die hij had gehoord van de Spanjaard met wie hij vele jaren geleden, in Londen na een campagne, zijn net geïnde gage had weggedronken. Een getaande man met een litteken van zijn haargrens tot zijn kin, dat getuigde van zijn strijd tegen de Saracenen.

'Desperta ferro!'

Ontwaak, ijzer!

Hij had het nauwelijks gezegd of er scheerde een salvo van pijlen door de lucht. Op de klif rechts van hen werd een vuur ontstoken. Loveday hoorde boven zich kreten van Fransen. En toen zag hij ze: twee eenheden, misschien meer, die joelend met kruisbogen stonden te zwaaien. Een van de mannen toonde hun, op zijn Schots, zijn blote achterste.

Nog amper honderd voet scheidde de boot van het strand. Loveday brulde de Welshe roeiers toe om alles op alles te zetten.

De grootste van de twee knikte en mompelde iets in zijn eigen taal, waarop ze hun ruggen bogen. De boot steigerde in het water en sprong toen vooruit als een mastiff die de vrijheid kreeg.

Terwijl zijn manschappen haastig naar hun ketelhelmen en leren kappen grepen, hoorde Loveday links van zich doordringende angst- en hulpkreten. Het dichtstbijzijnde vaartuig was op een rots gevaren die net onder het wateroppervlak verscholen lag. De bemanning – krijgs mannen en boogschutters – sprong overboord. Hij zag een tiental mannen in het water duiken, terwijl de boot zonk als een schildpad op jacht naar inktvis. Slechts vier van hen kwamen weer boven, stuk voor stuk boogschutters, die zich met woeste bewegingen van hun armen door het water een weg baanden naar de kust. De rest, vermoedde Loveday, had nooit leren zwemmen of was door het gewicht van hun ransel en wapenrusting naar de zeebodem gezonken.

Terwijl het vaartuig en de bemanning ten onder gingen, zeilde vanaf de klif een regen aan grote brokken steen naar beneden. 'Kata-pulten!' schreeuwde Millstone vanuit de voorstevan. Hij had het nog niet gezegd of de Dogs zagen hoe een van de in het water worstelende boogschutters recht werd getroffen door een brok steen zo groot als een aambeeld. Het water om hem heen kleurde donker.

Ze werden opnieuw door kruisboogschutters onder vuur genomen. Twee pijlen boorden zich in de zijkant van de sloep en een andere suisde zo vlak lang de neus van Loveday dat hij de luchtverplaatsing voelde. Hij probeerde rustig te ademen. Hij hield zich voor dat dit niet de eerste keer was dat hij werd bekogeld en dat hij het er altijd nog levend vanaf had gebracht. Maar zelfs in de vroege ochtendkou voelde hij het zweet langs zijn ruggengraat lopen.

Voor hem probeerden Tebbe, Romford en Thorp stevig genoeg te staan om aan te leggen en terug te schieten. Loveday brulde hun toe dat ze laag moesten blijven. Tebbe bukte zich. De Schot dook naar achteren en vloerde Romford en Thorp door zijn kolenschoppen van handen op hun schouders te plaatsan.

Ondertussen bleven de Welshmen als razenden aan de riemen trekken, totdat de boot door een brekende golf hoog werd opgetild en op het harde zand werd gesmeten. De smak deed Loveday naar adem snakken, maar hij hoorde Pismire al vanaf de boeg de Dogs toeschreeuwen om eruit te klauteren en de boot verder het strand op te slepen.

Toen, alsof de hand van de Heer hem optilde, kwam Loveday over-eind, greep zijn zwaard, hees zichzelf over de rand van de sloep en liet zich in het zoute water zakken. Opnieuw snakte hij naar adem, dit keer door de kou. Zijn kleren wogen als lood. De wol zoog zich aan zijn benen vast. Zijn leren overkleed voelde als een maliënkolder. Maar zijn voeten vonden vaste grond en hij begon bevelen uit te delen. Millstone en Scotsman stonden achter de boot en duwden vanaf de achterstevan terwijl de drie boogschutters aan de voorstevan trokken. Alle vijf zetten ze tegelijkertijd hun gewicht in en bij elke nieuwe golf van pijlen en rotsblokken die vanaf de klif over hen heen spoelde, zochten ze dekking in het ondiepe water.

Vijftig meter verderop, aan de voet van het steilste deel van de klifwand, lag het omgekeerde rottende geraamte van een oude vissers-

boot, waarvan de gebroken ribben glansden als het karkas van een walvis.

‘Dekking! Naar het wrak!’ schreeuwde Loveday tegen Pismire en Father. Met z’n drieën sprintten ze het strand op, met hun hoofd tussen hun schouders getrokken. De soutane van Father, van ruwe grijze stof, was doorweekt en sleepte door het zand terwijl hij rende. Ze lieten zich achter de stinkende planken van de dode boot vallen en bleven hijgend liggen. De klif rees vlak achter hen op waardoor de projectielen vanaf de bovenkant over hen heen vlogen richting de boten die dezelfde landing maakten.

Loveday draaide zich op zijn buik en leunde op zijn ellebogen. Hij nam de tijd om het zeewater uit zijn pijnlijke ogen te vegen. Hij spuwde bloed en met zijn tong voelde hij in zijn mond rond. Al zijn tanden en kiezen waren er nog. Dan heb ik zeker op mijn wang gebeten, dacht hij.

Hij richtte zijn aandacht weer op het strand.

Zijn eerdere bedenkingen waren onterecht zag hij nu. De stroming had hen precies daarheen gevoerd waar de afstand vanaf de waterrand tot aan de dekking van de klif het kortst was. Met hulp van Millstone en de Schot hadden de drie boogschutters de sloep aan land getrokken en ze gebruikten de boot nu om achter te schuilen in afwachting van het juiste moment om naar de klif te snellen. De Welshe broers hadden verderop achter wat rotsen dekking gevonden. Loveday knikte naar de langere blonde, die Lyntyn heette.

Als antwoord kreeg hij een knik terug.

De een na de ander spoedden Millstone, Scotsman, Tebbe, Romford en Thorp zich van de sloep naar het wrak. Half rennend, half kruipend, als apen. Loveday vinkte ze een voor een in zijn hoofd af. *Begraaf je doden. Laat geen levende man achter*, dat was de mantra waar hun vorige aanvoerder bij zwoer, de man die ze de Captain hadden genoemd. Die mantra had hij overgenomen.

De Dogs waren compleet. Ze spuwden en vloekten en keken en voelden of alles nog heel was aan zichzelf. Loveday zag een krijgsman van een van de andere compagnieën het strand op rennen. Twee pijlen troffen hem: een in zijn zij, de ander in zijn hals. Het bloed spoot eruit en de man viel op zijn knieën, zijn ogen wijd van ongeloof, voordat een derde pijl van bijna recht boven hen dwars door zijn rechterwang

vloog. Hij viel opzij, lag daar op het zand en kwam niet meer overeind.

‘Christus beware zijn ziel,’ zei de lange, tengere Tebbe, de meest slungelachtige van de drie Engelse boogschutters, die zijn lange haar in een strakke vlecht droeg die tot halverwege zijn rug reikte.

‘Christus herkent de zijnen,’ zei Father. Hij nam een grote slok uit de veldfles van Loveday, die hij uit het vaartuig had meegenomen. Hij strekte zijn nek om naar de klif te kijken waar de kruisbogen en kapulten waren opgesteld. Nam nog een slok. Veegde met zijn hand langs zijn mond.

‘Laten we naar boven gaan en die vervloekte Fransen afmaken.’

Ze lagen op hun buik en bestudeerden het terrein. Loveday kroop naast Millstone, Pismire en de Schot, zijn drie meest ervaren mannen.

Pismire attendeerde hen op een steil pad dat zo’n honderd passen van het wrak vandaan in de klifwand was uitgehakt. ‘Om daar te komen,’ zei hij, wijzend naar de klif, ‘moeten we daarlangs.’

Niet voor het eerst was Loveday dankbaar voor de koele scherppte van Pismire in de hitte van de strijd. Hij knikte. ‘Hoe doen we het?’

‘We houden het simpel,’ zei Pismire. ‘We besluipen hen vanachter, snijden hen de keel door en steken hun kruisbogen, met de voetbeugels naar beneden, in hun achterste.’

Met een blik polste Loveday de twee anderen. De Schot knikte. Millstone haalde zijn schouders op. Aan de andere kant van hem stak Father opgewonden met zijn dolk in het smerige zand.

Vanaf het strand klonk een daverende klap. Een nieuwe stortvloed van rotsblokken landde vanaf de klif boven op een boot die uit de branding werd gesleept. De boogschutters die aan het trekken waren geweest, stoven uiteen. Van een van hen, een jongen nog die hooguit vijftien zomers telde, was het been verbrijzeld. Hij stortte gillend neer. Uit zijn roze vlees staken stukken wit bot. De knaap kronkelde en vloekte van de pijn. Zijn metgezellen verschole zich trillend achter de half aan land getrokken boot.

Loveday haalde diep adem. Hij pakte Pismire bij de arm en sprak duidelijk.

‘Oké,’ zei hij, ‘we doen het. Maar eerst moeten we het daarboven in beeld krijgen. Ga samen met Scotsman. Neem Tebbe en Thorp mee.’

Kijk hoeveel het er zijn. Als je 't hun heet onder de voeten kunt maken, dan doe je dat. Zo niet, stuur je een man terug om ondersteuning te halen. En dan wacht je daarop.'

Pismire knikte instemmend. Loveday keek het gezelschap rond. Maakte een inschatting. 'Neem Father ook mee.'

Father nam een laatste slok uit de veldfles, waarna hij hem Loveday toewierp. Hij ontblootte zijn bruine tanden en grijsde bloeddorstig.

Pismire keek Loveday met opgetrokken wenkbrauwen aan. Ooit had hij vertrouwen gehad in Father. Maar in de afgelopen jaren was dat vertrouwen afgenomen. 'Als je je mond opendoet is het alsof ik in de muil van de hel kijk,' zei hij tegen de oude priester.

'Om je aan je zonden te herinneren,' zei Father.

Tebbe en Thorp controleerden hun pijlen. De jongste boogschutter, Romford, trok Loveday aan zijn mouw. 'Ik kan ook meegaan,' zei hij.

'Jij blijft, jongen,' beval Loveday. 'Ik heb je hier nodig. Voor als er Fransen vanaf het strand komen. We hebben minstens één boogschutter nodig om ons dan dekking te geven.'

Romford trok een pruilend, kribbig gezicht. Maar hij protesteerde niet.

De knaap met het verbrijzelde been lag op het strand nog altijd te gillen van de pijn.

Loveday wendde zich van het geluid af en knikte naar Pismire. 'Succes,' zei hij. 'Zorg ervoor dat iedereen terugkomt. Vergeet niet wat de Captain altijd zei—'

Pismire sloeg zijn ogen ten hemel. Hij wilde evenmin aan de Captain worden herinnerd als dat hij met Father wilde worden opgescheept. 'We gaan,' zei hij tegen Scotsman, Father, Tebbe en Thorp. De vijf mannen wachtten tot het spervuur vanaf de klif wat afnam en liepen toen op een draffe langs de steile rotswand naar het pad dat omhoogvoerde.

Loveday, Millstone en Romford keken hen na. Loveday streek met een hand over zijn hoofd en kneep het water uit zijn dunne, warrige haar. Hij gaf zijn baard dezelfde behandeling. Hij richtte zijn blik op de rotsen waarachter de Welshe broers dekking hadden gevonden.

Er was geen spoor meer van hen te bekennen.

Pismire leidde het groepje mannen langs het steile pad naar boven. Ze kropen als slangen op hun buik door het hoge gras dat voor dekking zorgde. Voor Pismire was het niet moeilijk om zo aan het zicht onttrokken te blijven. Hij was de kleinste van de Dogs: compact, pezig, met kortgeknipt donker haar. Sinds zijn twaalfde naamdag was hij nauwelijks nog in lengte gegroeid.

De kinderen in het dorp waar hij was opgegroeid hadden hem die bijnaam gegeven. 'Pismire', zo noemden ze de kleine, bijtende mieren die in de velden huisden waar ze op heiligendagen speelden. Qua temperament en grootte had hij veel weg van deze kleine plaaggeesten: je had pas in de gaten dat hij er was wanneer hij zijn scherpe tanden in je zette.

Ze naderden het einde van het pad. Het bleek dat het vermoeden van Pismire juist was. Het zanderige, weinig opvallende spoor had hen tot boven op de klif geleid. Ze bleven plat op de grond liggen. Door hun hoofd een beetje op te tillen konden ze zien dat het terrein zich overal om hen heen uitstreckte.

Toen ze zich eenmaal georiënteerd hadden, konden ze hun ogen nauwelijks geloven. Op basis van het spervuur aan projectielen en pijlen waarmee de eerste golf landingsvaartuigen was begroet, was Pismire er zeker van geweest dat ze een groot verdedigingskamp zouden aantreffen, getooid in de kleuren van het wapen van de Franse koning Filips, gouden fleur-de-lis op een blauw veld. Hij had verwacht ridders te zien met lansen in de aanslag, krijgsmannen met ontbloot zwaard en kruisboogschutters in positie om een pijl door het lijf te jagen van wie dom genoeg was om net als zij hun hoofd boven de klifrand uit te steken.

Maar ze zagen vooral leegte. De enige verdedigers in zicht waren de mannen op het hoogste punt, zo'n driehonderd passen rechts van hen, die drie kleine katapulten en een tiental kruisbogen bedienden. Ze waren licht uitgerust; geen van hen droeg een platenvest. Ze waren vrijwel hetzelfde gekleed als de Dogs: in overkleden van gelaagde slijtvaste stof of leer en gewatteerd met paardenhaar, hier en daar wat stukken maliën. Enkele kruisboogschutters droegen een eenvoudige open helm.

Hun positie was in hun voordeel, besefte Pismire. Maar veel meer dan een stuk of twintig konden het er niet zijn en ze waren geen van allen goed voorbereid op een strijd van man tot man.

Pismire keek naar de Schot, die zijn blik beantwoordde. Ze hadden vaak genoeg samen gevochten om te weten dat ze hetzelfde dachten.

‘We gaan ze laten dansen,’ zei de Schot. Ze keken achter zich. Father was in zichzelf aan het grinniken en maakte heupbewegingen in het ruwe zand. Thorp en Tebbe wachtten hun instructies af.

Pismire gebaarde zijn mannen naar voren, hij had een route ontwaard die tussen doornig, met kleine gele bloempjes bezaaid struikgewas voerde, dat in diepe geulen op de klif groeide. Hij stuurde de boogschutters naar rechts, vlak langs de klifrand. Zelf kroop hij samen met de Schot en Father naar links, landinwaarts, naar het pad waarlangs de Fransen waren gekomen, waar het gras door voeten en het meezeulen van de katapulten was platgewalst.

Ze hurkten neer in een laagte. Pismire zag Tebbe en Thorp positie innemen. Hij nam even de tijd om zich te focussen. Van beneden drong van het strand geschreeuw door, een geroep van mannen als van kwade meeuwen.

Het was licht gaan regenen. Na het schurende, stuivende zeewater voelde het warm en verfrissend. De kleine regendruppeltjes weerkaatsten het licht van de opkomende zon, waardoor de lucht werd vervuld met speldenprikjes van kleur.

Pismire gebaarde de boogschutters in actie te komen en keek tevreden toe toen ze begonnen te schieten.

Tebbe en Thorp waren afkomstig van het platteland van Foulness, een eiland voor de kust van Essex, waar mist, aanvallen vanuit zee en een bijtende oostenwind gestaalde mannen voortbracht en waar elke jongen opgroeide met een boog in zijn hand.

Hier, gebruikmakend van de dekking die het landschap en hun positie hun bood, waren ze in hun element. Om de beurt gingen ze staan, plaatsten hun pijl, trokken de pees strak, richtten en lieten los, soepel en met onwerkelijke snelheid.

Ze richtten eerst op de mannen die de katapulten bedienden. Tebbe schoot als eerste en zijn pijl zeilde een handbreedte te hoog fluitend over het hoofd van de Fransman. Maar terwijl hij zich op de grond wierp, bracht Thorp zijn wapen al in lijn, waarbij het gemiste schot van Tebbe als richtpunt diende. Zijn eerste pijl trof het doelwit vol in de borst. De man vloog achteruit alsof een ezel hem tegen zijn

hart had getrapt. Hij lag op de grond, met hulpeloos stuiptrekkende benen.

Thorp dook ineen en Tebbe ging weer staan, plaatste een pijl en schoot opnieuw. De Fransen keken paniekerig om zich heen en probeerden te zien waarvandaan er werd geschoten, maar de mannen uit Essex waren te snel. Tebbe haalde een tweede katapult-bediener neer; de pijl boorde zich door zijn oogbal en bleef diep in zijn hoofd steken.

Twee uitgeschakeld, dacht Pismire. Nu kan het feest beginnen.

Tegen de tijd dat Thorp en Tebbe nog twee keer hadden geschoten, en allebei een keer mis schoten voordat ze dezelfde kruisboogschutter in zijn dij en in zijn maag raakten, waren de Fransen in rep en roer. In plaats van het strand te bestoken met een spervuur van stenen en pijlen zochten ze nu naarstig naar dekking.

Een van de kruisboogschutters verschanste zich achter een katapult. Tebbe zag hem zijn wapen laden, waarna hij rustig wachtte tot de schutter zijn hoofd vanachter het houten onderstel zou steken om aan te leggen. In het korte moment dat hij zich oprichtte, schoot Tebbe vlak achter elkaar twee pijlen af. De tweede spleet het borstbeen van de Franse schutter, die met een kreun ter aarde stortte.

Thorp stond al en schoot ook twee keer. Zijn eerste pijl trof de keel van een Fransman die zo gauw geen dekking had kunnen vinden. De tweede pijl schampte de helm van een andere kruisboogschutter.

De Fransen waren door elkaar heen aan het schreeuwen.

Pismire, de Schot en Father keken elkaar glimlachend aan.

Nog even en dan...

De eerste die het op een lopen zette was een jonge kruisboogschutter met sluik haar en op zijn wangen wat plukjes dons. Hij repte zich weg van de rand van de klif en wierp in zijn angst al rennend zijn wapen weg.

Pismire tikte Scotsman op zijn schouder.

De jongen draafde hun kant op. De reus van een Schot trok zijn benen onder zijn lijf, hurkte en kromde zich als een hond die op het punt staat een beer aan te vallen.

De jongen zag hem niet eens aankomen. Toen hij voorbijrende, sprong de Schot overeind en wierp zijn rechterschouder met zijn volle gewicht in de ribben van de jongen. Hij sloeg hem tegen de grond,

kwam in een soepele beweging overeind, draaide de jongen op zijn buik, zette zijn knie op diens rug, sloeg zijn arm om diens hoofd en leunde achterover.

De nek van de jongen brak. Zijn lichaam schokte en spartelde als een vis op het droge. De Schot ging rechtop staan, zonder zich nog om dekking te bekommeren, en brulde.

Drie andere Fransen die voor de pijlen van Tebbe en Thorp wegluchtten, bleven abrupt staan. Ze keken naar de Schot, toen naar elkaar en vlogen vervolgens elk een andere kant op, weg van het enorme roodharige monster dat voor hen stond.

Pismire sprong overeind en zette de achtervolging in. Hij draafde over het oneffen zanderige, grasland en liep langzaam maar zeker in op een oudere man. De man draaide zich half om en stak zijn hand uit in een poging Pismire van zich af te houden. Maar Pismire sprong boven op hem, werkte hem tegen de grond, trok zijn dolk en stak de man vier, vijf keer in de borst. Hij ging staan, hapte naar adem en keek om zich heen. De Schot was het gezicht van een andere Fransman met zijn vuisten aan het bewerken.

Verderop had Father het lichaam gevonden van een kruisboogschutter die door een pijl in zijn maag was geveld. Hij wrikte de pijl heen en weer en lachte als een maniak om de kreten die de man slaakte.

Tebbe en Thorp waren nog altijd aan het schieten. Een Fransman snelde als een haas over de heuvel met een pijl van Thorp in zijn achterste. Tebbe plantte een pijl in de ruggengraat van een andere man en keek geïmponeerd toe hoe de benen van de man het plotsklaps begaven.

Pismire zag dat de Fransen nu ook vanaf de andere kant met pijlen werden bestookt. Boven aan het pad waren de Welshe broers verschenen die hen aan land hadden geroeid. Ze stonden daar zwijgend, zij aan zij, de ene na de andere pijl af te schieten op de vluchtende Fransen, even onbewogen alsof ze op eenden in een vijver schoten.

Pismire liet zich op zijn hurken zakken en veroorloofde zich een glimlach. De boogschutters konden dit karwei afmaken. Hij voelde de grond dreunen onder de voeten van de Schot toen de reus hem naderde.

‘Vijf man tegen een twintigtal,’ zei de Schot. ‘Hoe makkelijk kun je het krijgen?’

Pismire knikte. ‘Maar waar is de rest?’

Scotsman haalde zijn schouders op. Zijn gezicht was besmeurd met bloed, waarvan een deel zich mengde met regenwater en zweet en vanaf de punt van zijn rode baard in roze druppels wegvloede.

‘Misschien is er geen rest,’ zei hij.

De twee mannen lieten de boogschutters en Father verder hun gang gaan en liepen samen terug naar het pad dat vanaf het strand omhoogvoerde. Naar beneden kijkend zagen ze Loveday, Millstone en Romford drijfhout verzamelen voor een vuur.

Verderop op zee zwol de Engelse vloot steeds verder aan, een gigantische, knarsende en knerpende verzameling koggen, hulken, transportschepen voor paarden en kleinere vaartuigen.

Erboven wapperde een regenboog van heraldische vlaggen en vaandels, die kleur verleenden aan het vale grijs van de ochtendhemel. En uit die massa vaartuigen maakte zich nu een galei los, voortbewogen door twaalf paar riemen, de leeuwen en de fleur-de-lis van het gevierendeelde koninklijk wapen wapperend in de wind.

De Dogs stonden ernaar te kijken, terwijl de ademwolken boven hen opstegen.

‘Het schip van koning Edward,’ zei Pismire. ‘Onze koning heeft alle pret gemist.’

SOMMIGE MANNEN VECHTEN VOOR ROEM. ANDEREN VOOR GELD. DE ESSEX DOGS VECHTEN VOOR ELKAAR.

12 juli 1346, de beginjaren van de Honderdjarige Oorlog. De Essex Dogs landen in Normandië. Deze groep huurlingen zal veertig dagen vechten voor de Engelse koning Edward in de strijd tegen zijn valse neef Filips. Hun kleine sloep heeft de Franse kust nog niet bereikt of de eerste pijlen scheren door de lucht. Op de klif rechts van hen wordt een vuur ontstoken. De doorgewinterde Loveday hóórt de Fransen voordat hij ze ziet: twee eenheden, misschien meer, met hun kruisbogen in de aanslag. Een van zijn mannen toont hun, op zijn Schots, zijn blote achterste. De strijd die naties zal smeden is begonnen.

Een van de populairste historici van deze tijd verbeeldt met zijn onvergetelijke personages van *De Essex Dogs* de grimmige realiteit van middeleeuwse oorlog. Dit krachtig staaltje militaire fictie, geworteld in historische nauwkeurigheid, is het eerste deel van de Crécy Trilogie.

Dan Jones is een Britse historicus, schrijver en programmamaker. Van zijn non-fictieboeken zijn in Nederland en België al meer dan 40.000 exemplaren verkocht. *De Essex Dogs* is zijn langverwachte fictiedebuut.

Uitgeverij Omniboek

WWW.OMNIBOEK.NL

NUR 342

ISBN 978 94 0191 977 7

9 789401 919777